

RUSYA FEDERASYONU TARIM SEKTÖRÜNE GENEL BAKIŞ

Ülke Künyesi

Ülke Adı: Rusya Federasyonu

Kısa Adı: Rusya

Yüzölçümü (km²): 17,1 milyon km²

Siyasi Sistem: Başkanlık Sistemi

Başkan: Vladimir PUTIN

Başkent: Moskova

Nüfus: 146,7 milyon (2020)

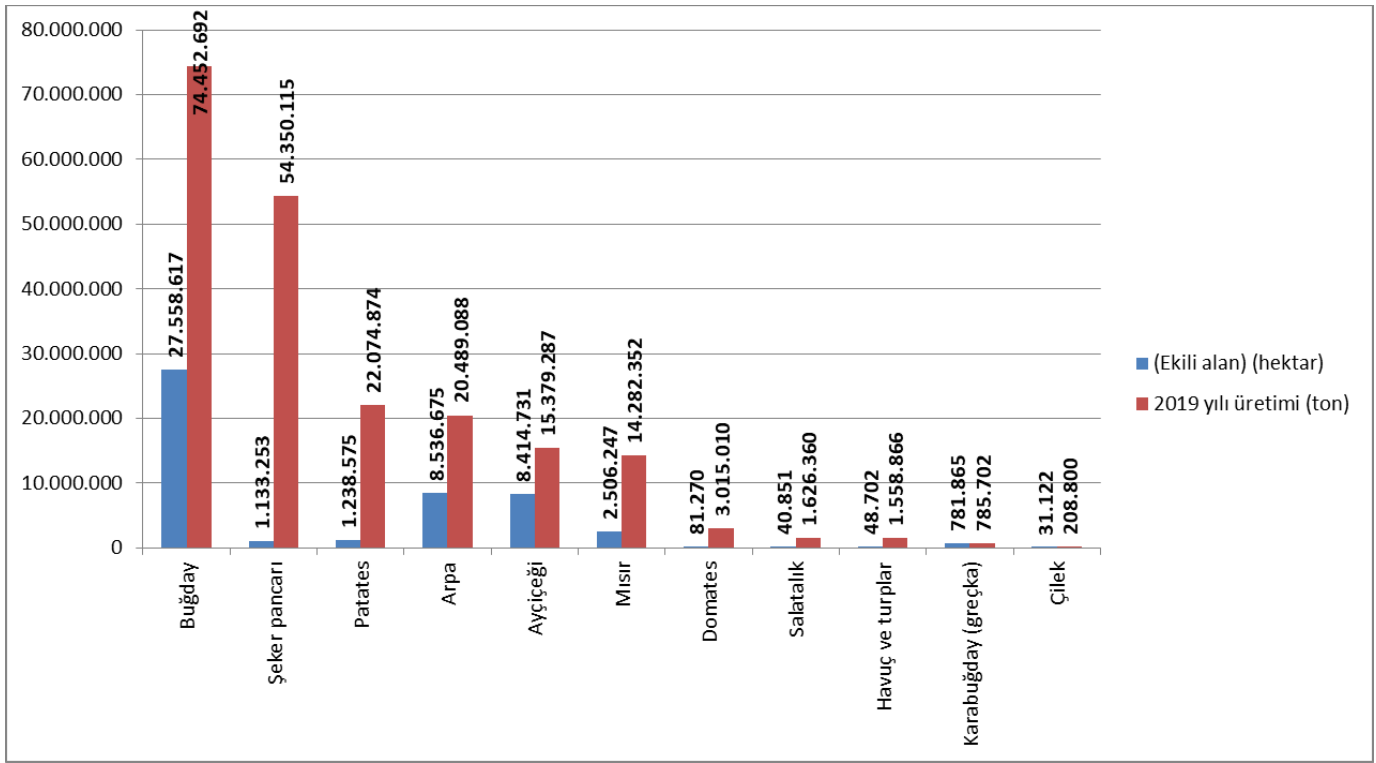
Konuşulan Dil: Rusça

Para Birimi: Ruble (₽)

GSYİH (trilyon ₽): 106,6 (2020)

Büyüme Oranı: - %3,1 (2020)

Dünyanın önde gelen tahıl ve sebze üreticileri arasında yer alan ve 2020 yılında tarım ürünleri üretimi %5,3 oranında artan Rusya Federasyonu (RF); T.C. Ticaret Bakanlığı **2020-2021 Dönemi Hedef Ülkeler** listesindedir. Önümüzdeki dönemde Rusya'nın; (birçok ülkenin aksine) iklim değişikliğinden -tarımsal açıdan- olumlu etkileneceği ve sektördeki konumunu daha da güçlendireceği öngörülmektedir. Halihazırda 215,5 milyon hektarla en büyük tarımsal alana (tarla, bahçe, çayır, mera alanları) sahip ülkeler arasında da yer alan Rusya; aynı zamanda en fazla taze sebze ithal eden ülkelerdendir.

Şekil. Bazı ürünlerin ekili olduğu alanların büyüklüğü ve 2019 yılı üretim miktarı (Rusya)

(Kaynak: <http://www.fao.org/faostat/en/#data/QC/visualize>)

İklim koşulları nedeniyle yıllara göre değişmekle birlikte, yıllık ortalama 78 milyon ton civarı buğday üretimi gerçekleştiren ve üretiminin yaklaşık yarısını ihraç eden Rusya'nın; 2029 yılına kadar 44 milyon tonun üzerinde buğday ihracatı yapacağı öngörülmektedir.

Ülkenin en verimli toprakları güneyde Don ve Volga nehirleri arasında olup; tarım sektörüne büyük zirai holdingler hakimdir. Bu holdinglerin bazıları 300 bin hektara varan alanlarda üretim yapmaktadırlar. Öte yandan ülkenin görece ucuz ve verimli toprakları, yabancı bireysel yatırımcıları da çekmektedir.

Rusya tarım sektöründe faaliyet gösteren yabancı firmalar, pazarda başarılı olabilmek için; fuar-seminer-konferans katılımı, doğrudan satış, sektörel yayınlara reklam vermek ve danışmanlık hizmeti vermek gibi pazarlama yöntemlerini tercih etmektedirler.

Sektörle ilgili bazı web sayfaları aşağıdaki gibidir:

AgroInvestor (<https://www.agroinvestor.ru>)

AgroServer (<https://agroservers.ru/>)

AgroVestnik (<https://agrovesti.net>)

FertilizerDaily (<https://www.fertilizerdaily.com>)

Pesticidy (<https://www.pesticity.ru>)

TraktorTeh (<https://traktor-teh.ru>)

Koronavirüs nedeniyle çeşitli zorluklar yaşanıyor olsa da; Rusya tarımı uzun vadede -seracılık başta olmak üzere- birçok açıdan büyük potansiyele sahiptir.

BİTKİ KORUMA

Rusya'da yaygın olarak görülen bazı bitki zararlıları aşağıdaki gibidir:

Anisoplia austriaca (EPPO Kodu: ANISAU ; *Rus.* Хлебный жук кузька),

Clavibacter michiganensis subsp. Sepedonicus

(EPPO Kodu: CORBSE ; *İng.* bacterial ring rot of potato ; *Rus.* кольцевая гниль картофеля),

Eurygaster integriceps (EPPO Kodu: EURYIN ; *Rus.* Клоп вредная черепашка; *Tr.* süne),

Haplothrips tritici (EPPO Kodu: HAPLTR ; *Rus.* Пшеничный трипс),

Mayetiola destructor (EPPO Kodu: MAYEDE; *Rus.* Гессенская муха; *Tr.* buğday anız sineği),

Oulema melanopus (EPPO Kodu: LEMAME ; *Rus.* Пьявица красногрудая; *Tr.* ekin yaprak sülüşü)

Pectobacterium atrosepticum

(EPPO Kodu: ERWIAT ; *İng.* bacterial soft rot of potato ; *Rus.* бактериальная мягкая гниль картофеля)

Pectobacterium carotovorum subsp. Carotovorum (EPPO Kodu: ERWICA),

Phyllotreta vittula (EPPO Kodu: PHYEVU ; *Rus.* Полосатая хлебная блошка)

Potato virus M (EPPO Kodu: PVM000),

Potato virus S (EPPO Kodu: PVS000),

Potato virus Y (EPPO Kodu: PVY000),

Puccinia striiformis (EPPO Kodu: PUCST),

Siteroptes graminum (EPPO Kodu: SITEGR; *Rus.* Хлебные клещи);

Zabrus tenebrioides (EPPO Kodu: ZABUTE; *Rus.* Хлебная жужелица; *Tr.* ekin kurdu)

Rusya'da ilk kez 2010 yılında Krasnodar'da bir serada yetiştirilen domateslerde **tuta absoluta** (*Rus.* южноамериканская томатная моль) görülmüştür ve halen ülkenin güney kesimlerinde rastlanmaktadır.

Seracılıkta **pestisit** kullanımı fazla tercih edilmemekte olup, daha ziyade biyolojik mücadele yöntemlerine başvurulmaktadır. Özellikle **bombus arıcılığı** sektöründe; pazara Rus firmaları hakimdir.

Meyve üreticiliğinde ise kullanılan pestisitlerin yaklaşık %70'i yabancı markalar olup, yerli markalar genelde yabancı markaların uygun fiyatlı muadilleridir.

GÜBRE SEKTÖRÜ

Önümüzdeki dönemde Rusya'nın tarımsal üretiminin artması ve buna bağlı olarak da gübre tüketiminin ciddi anlamda artacağı öngörülmektedir. Öte yandan Rusya gübre pazarına giriş kendine özgü bazı zorluklar barındırmaktadır; ilk 10 gübre üreticisi firma pazarın yaklaşık %67'sine hakimdir.

Ürünleri sera üretiminde en fazla kullanılan yerli gübre firmaları **UralChem** ve «**Buisky Khimicheskii Zavod**» firmalarıdır. Seralarda üretim yapan sebze üreticileri; ithal gübreleri genelde bayiler/distribütörler veya resmi temsilciliklerden temin etmektedirler. Ürünleri sera üretiminde en fazla kullanılan yabancı gübre firmaları **Yara International** (yerel distribütörü **AgriTek** firmasıdır) ve **Kemira Agro** firmalarıdır. Ayrıca **Haifa Chemicals** ve **Chrysal International** firmaları da sektörde tanınan güçlü firmalardır.

Damla sulama ve **topraksız tarım** alanlarında faaliyet gösteren çok sayıda firma olup, çoğunluğu Rus ve Çinli firmalardan oluşmaktadır. **Suda çözünür gübre**lerde pazar liderleri **UralChem** (SOLAR ürün grubu) ve **PhosAgro**'dur.

Yerel meyve üreticileri ithal gübreleri bayilerden/distribütörlerden temin etmektedirler ve genellikle **yüksek teknoloji**li **yaprak gübreleri** ve **organik bitki geliştiricileri** tercih edilmektedir. Bu kategoride pazarda bilinen yabancı firmalardan biri de İtalyan **L.E.A.** firmasıdır.

SERACILIK

2018 rakamlarına göre Rusya'da 2931 hektar sera alanı olup, bunların çoğunluğu cam seralardır. Ülkedeki seraların büyük çoğunluğunun modernize edilmesi gerekmektedir. Son yıllarda sebze üreticiliğinin giderek ivme kazandığı Rusya'da 2020 yılında kışlık seralarda yaklaşık 1,2 milyon ton sebze üretimi yapılmıştır. RF Tarım Bakan Yardımcısı Cambulat Hatuov; 2025 yılına kadar bu miktarın 1,6 milyon tona ulaşacağını öngördüklerini belirtmektedir. Seracılık açısından gelişme potansiyeline sahip bölgeler; Moskova, Lipetsk, Belgorod, Kaluga, Rostov bölgesi ve Stavropol Krayı'dır.

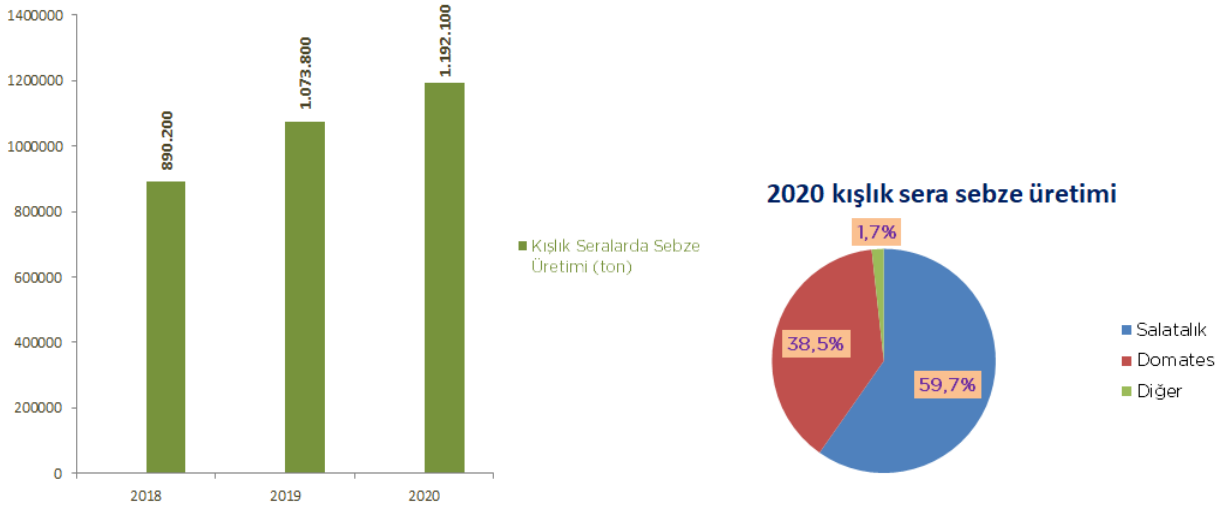
Bölge	Kışlık seralarda sebze üretimi (2020) (ton)
Lipetsk Oblastı	120.200
Krasnodar Krayı	102.400
Stavropol Krayı	86.800
Moskova Oblastı	83.300
Kaluga Oblastı	58.300
Volgograd Oblastı	54.300
Başkurdistan Cumhuriyeti	52.700
Karaçay-Çerkes Cumhuriyeti	42.100
Novosibirsk Oblastı	40.300
Tataristan Cumhuriyeti	38.300

Tablo. Bölgelere göre kışlık seralarda üretim miktarı

(Kaynak: <http://rusteplica.ru/valovyj-sbor-teplichnyh-ovoshhej-na-25-11-2020/>)

Seralarda sebze üretiminde önde gelen ve/veya sektörde yatırım yapmayı düşünen bazı büyük firmalar; **Agro-Invest**, **Alekseevsky**, **Eco-Culture**, **Green Line (Magnit)**, **LipetskAgro**, **Maisky**, **Moskovsky**, **ROST**, **Teplichny**, **Teplishnoe**, **Vyborzhets**, **Yuzhny**, **ZAO Detskoselsky**, **ZAO Prinevskoe**, **ZAO Vyborzhets** firmalarıdır.

Seralarda en fazla üretimi yapılan 2 ürün; domates ve salatalıktır. Son dönemde seralarda patlıcan, taze yeşillikler (dereotu, maydanoz, fesleğen, marul), mantar ve dolmalık biber (*İng.* bell pepper) üretimine yönelik ilgi artmaktadır.

TARIM MAKİNELERİ

Traktörler başta olmak üzere tarım makinelerinde kapsamlı bir modernizasyona gerek duyulmaktadır; bu bakımdan sektör ciddi bir potansiyel barındırmaktadır.

Pazarda faaliyet gösteren en büyük yerli firmalar; **Rostselmash** (<https://rostselmash.com>), **St. Petersburg Tractor Plant** (<https://kirovets-ptz.com>), **KLEVER** (<https://www.kleverltd.ru>), **Eurotechnika** (<http://eurotechnika.ru/en/>), **ALMAZ** (Алмаз)'dir.

Tarım makineleri sektöründe faaliyet gösteren **ROSTPETSMAŞ** (Russian Association of Specialized Machinery and Equipment) üyesi firmalar aşağıdaki bağlantıdan incelenebilir:

<https://rosspetsmash.com/proizvoditeli-selkhoztekhniki-2>

TOHUM SEKTÖRÜ

Sebze tohumlarının tahminen %80'inin ithal edildiği ülkede; büyük sebze üreticileri genellikle ithal domates ve salatalık tohumları kullanmaktadırlar. Pazarda önde gelen firmalar sırasıyla; **Rijk Zwaan Rus, Enza Zaden Russia, Syngenta, DeRuiter, GAVRISH, Agroholding Poisk** (<http://www.semenasad.ru>) firmalarıdır. Özellikle yapay aydınlatmalı (*İng.* photoculture) seralara uygun tohum türleri Rusya'da üretilmediği için bu türler dışarıdan ithal edilmektedir.

Pazarda popüler olan yerli ve ithal tohum çeşitleri ve fiyatları; distribütör ve/veya toptancı firmaların web sayfalarında incelenebilir:

<https://seedspost.ru>

<https://semena-zakaz.ru>

<https://agroopt-market.ru>

<https://optsemena.ru>

<https://www.agrovista.ru/magazin/folder/semena>

TARIM FUARLARI

Fuar Adı: Agros Expo 2021

Yer: Moskova

Öngörülen Tarih: 18-20 Mayıs 2021 **Web sayfası:** <https://agros-expo.com>

Fuar Adı: Orchards of Russia & CIS: 4th Annual International Investment Forum & Exhibition

Yer: Moskova

Öngörülen Tarih: 2-3 Haziran 2021

Web sayfası (Rusça): <https://www.gardensforum.ru> ; **(İngilizce):** <https://www.gardensforum.ru/en/>

Fuar Adı: AGROFERMA 2021

Yer: Moskova

Öngörülen Tarih: 23-25 Haziran 2021

Web sayfası (Rusça): <http://agrofarm.vdnh.ru> ; **(İngilizce):** <http://agrofarm.vdnh.ru/en/>

Fuar Adı: Agro Volga 2021

Yer: Kazan-Tataristan Cumhuriyeti

Öngörülen Tarih: 1-3 Temmuz 2021 **Web sayfası:** <http://www.agrovolga.org>

Fuar Adı: Potato Days Russia 2021

Yer: Novoe Kaplino - Bryansk Oblastı

Öngörülen Tarih: 21-22 Temmuz 2021

Web sayfası (Rusça): <https://potatodays.ru> **(İngilizce):** <http://en.potatodays.ru>

Fuar Adı: AGRORUS (30th International Agroindustrial Exhibition and Trade Fair)

Yer: St. Petersburg

Öngörülen Tarih: 1-4 Eylül 2021 (28 Ağu-5 Eyl)

Web sayfası (Rusça): <https://agrorus.expoforum.ru> **(İngilizce):** <https://agrorus.expoforum.ru/en/>

Fuar Adı: Flowers Expo

Yer: Moskova

Öngörülen Tarih: 14-16 Eylül 2021 **Web sayfası:** <https://www.flowers-expo.ru/en/v/index.html>

Fuar Adı: MinvodyAGRO 2021

Yer: Stavropol

Öngörülen Tarih: 22-24 Eylül 2021

Web sayfası (Rusça): <https://minvodyagro.ru/ru-RU/> **(İngilizce):** <https://minvodyagro.ru/en-GB/>

Fuar Adı: Golden Autumn: Russian Agricultural Exhibition ("Золотая осень")

Yer: Moskova

Öngörülen Tarih: Ekim 2021 *(kesin tarihler daha sonra belli olacak)*

Web sayfası (Rusça): <http://goldenautumn.moscow> **(İngilizce):** <http://goldenautumn.moscow/en/>

Fuar Adı: YUGAGRO 2021 (28th International Exhibition Of Agricultural Machinery, Equipment And Materials For Crop Production)

Yer: Krasnodar **Öngörülen Tarih:** 23-26 Kasım 2021 **Web sayfası:** <https://yugagro.org/Home>

Öngörülen katılımcı firma sayısı: 710 (35 farklı ülkeden) **Öngörülen ziyaretçi sayısı:** 18670 (47 farklı ülkeden)

Ürün kategorileri: Tarım makineleri ve yedek parçaları, agrokimyasallar, gübreler, tohumlar, bitki koruma ürünleri, tarımsal ürünlerin saklanması ve işlenmesi ile ilgili ekipmanlar, sulama ve sera ekipmanları **Not:** Geçtiğimiz yıl yapılması planlanan YUGAGRO 2020 iptal edildi.

2020 katılımcı listesi: http://catalogue.hyve.ru/en-GB/exhibitorlist.aspx?project_id=461

Fuar Adı: Greenhouse Complexes Russia and CIS 2021 (Тепличные комплексы России и СНГ 2021)

Yer: Moskova

Öngörülen Tarih: 2-4 Aralık 2021 **Web sayfası:** <https://www.greenhousesforum.com>

Fuar Adı: AGROSALON 2022

Yer: Moskova

Öngörülen Tarih: 4-7 Ekim 2022

Web sayfası (Rusça): <http://www.agrosalon.ru/Exhibition/Generalinfo/> **(İngilizce):** <http://www.agrosalon.com/Visitor/VisitorsInfo/>

T.C. TİCARET BAKANLIĞI “MÜŞAVİRE DANIŞIN” UYGULAMASI

“Müşavire Danışın” <<https://musaviredanisin.ticaret.gov.tr>> uygulaması T.C. Ticaret Bakanlığı tarafından iş dünyasının Ticaret Müşavirleri ve Ticaret Ataşeleri ile iletişimini kolaylaştırmak ve etkinleştirmek amacıyla oluşturulmuştur. Uygulama kullanılarak, Ticaret Müşavir ve Ataşelerinden görev yaptıkları ülkelerle ilgili bilgi talep edilebilir, soru yöneltilebilir ve Müşavirlerimiz tarafından verilen cevaplar ve sağlanan bilgiler uygulama üzerinden takip edilebilir.

Gülnur Yıldırım
Proje Uzmanı
ATSO Dış İlişkiler Müdürlüğü

KAYNAKLAR*

- 1 . <http://rusteplica.ru/valovyj-sbor-teplichnyh-ovoshhej-na-25-11-2020/>
- 2 . <http://svetich.info/>
- 3 . http://www.eastagri.org/publications/pub_docs/Report_Russia_13_Web.pdf
- 4 . <http://www.fao.org/3/cb3672en/cb3672en.pdf>
- 5 . <http://www.fao.org/3/i3561e/i3561e.pdf>
- 6 . <http://www.fao.org/countryprofiles/index/en/?iso3=RUS>
- 7 . <http://www.fao.org/documents/card/en/c/ca5308en/>
- 8 . <http://www.fao.org/3/ca4076en/ca4076en.pdf>
- 9 . <http://www.fao.org/faostat/en/#data/QC/visualize>
- 10 . <http://www.fao.org/giews/countrybrief/country.jsp?code=RUS&lang=es>
- 11 . <http://www.rsn.kaluga.ru/otdely-upravleniya/nadzor-v-oblasti-vneshnego-karantina-rasteniy-kach/fitos>
- 12 . <https://agroex.ru/harms/vrediteli/>
- 13 . <https://agromarket.ru/>
- 14 . <https://agroserver.ru/top/>
- 15 . <https://cckub.ru/uslugi/Sredstva-zaschity-rastenij-udobrenija>
- 16 . https://esdac.jrc.ec.europa.eu/projects/NPK/Documents/Freiburg_Demand_for_key_nutrients_in_2050_Dres
- 17 . <https://gd.eppo.int/>
- 18 . https://rosstat.gov.ru/storage/mediabank/sh_2019.pdf
- 19 . <https://sectormedia.ru/news/sobytiya-selskoe-khozaystvo/kalendar-na-2021-god-glavnye-sobytiya-agrop>
- 20 . <https://souzsadovodov.ru>
- 21 . <https://tass.ru/ekonomika/10581369>
- 22 . https://ticaret.gov.tr/data/5bcc5d4813b876034cfece26/RUSYA_YMS_RAPORU-2020.pdf
- 23 . <https://ticaret.gov.tr/ihracat/pazara-giris/hedef-ve-oncelikli-ulkeler>
- 24 . <https://www.agroberichtenbuitenland.nl/actueel/nieuws/2020/05/14/russian-greenhouse-sector-and-its-p>
- 25 . <https://www.agroberichtenbuitenland.nl/actueel/nieuws/2020/06/16/market-study-on-greenhouse-industry>
- 26 . <https://www.agroberichtenbuitenland.nl/specials/uitgangsmateriaal/rusland>
- 27 . <https://www.agroinvestor.ru/>
- 28 . <https://www.arc2020.eu/russia-where-is-agriculture-going/>
- 29 . <https://www.fertilizerdaily.ru/20201208-vyrashhivanie-ovoshhej-v-teplicax-vozmot-novuyu-vysotu/>
- 30 . https://www.flandersinvestmentandtrade.com/export/sites/trade/files/market_studies/2019-Russia-Green
- 31 . <https://www.macmap.org/>
- 32 . <https://www.netherlandsworldwide.nl/countries/russian-federation>
- 33 . https://www.rabobank.nl/images/world-vegetables-map-2018_29940342.pdf
- 34 . <https://www.statista.com/statistics/1021051/russia-wheat-export-volume/>
- 35 . <https://www.trade.gov/country-commercial-guides/russia-agribusiness>

*Erişim Tarihi: Mart 2021